

İtalya düş-tüğü ölüm çukurundan kurtulabilir

İtalyan milleti ve İtalyan ordusu sürüklendiği ölüm çukurundan kendisini kurtarmak için bir an önce İngilizlere elini uzatmalı, Arnavutluk'tan çekilmelidir. Alman işgal ve istila ihtimali dahi İtalyan halkını korkutmamalıdır..

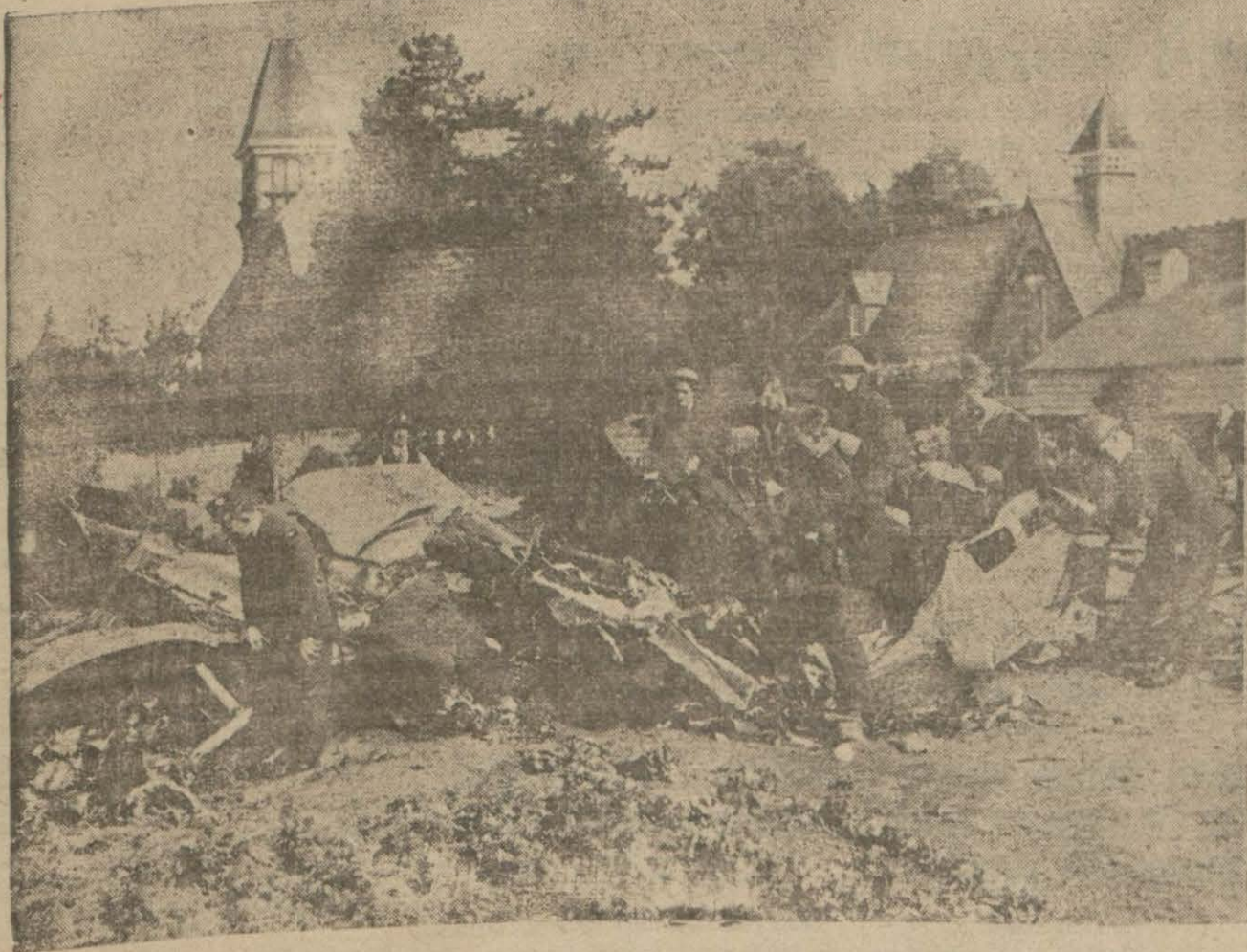
Yazan: ETEM İZZET BENİCE

İtalya yirmi yıldanberi kendini avuttuğu «büyük kudretine» ve dünyayı inandırmaya çalıştığı «yüksek askeri varlığını» rağmen Rüzgârla üfürülmüşcesine mağlup edilen devlet oldu. İtalyan yarım adası üzerindeki mukavemet imkânının da Trablus'taki, Habeşistan'daki, Somali ve Eritre'deki, Akdeniz'deki, Arnavutluk'taki mukavemetinden daha başka türlü olmayacağı anlaşılan İtalya için artık büyük imparatorluk bulmacası defnedildiği gibi bundan böyle müstakil bir İtalyanın tarih boyunca mevcudiyeti de tehlikeye düşmektedir. Harp sonunda, İtalyanın yaptığı bir kere daha yapmak fırsatını bulamaması için demokrat mütefiklerin kararı ve adaleti herhalde «müstakil ve büyük bir İtalya kraliyeti» halinde tecelli etmeye müsait olmayacaktır. İtalya vesayet ve hacir altındaki idaresi iktiza eden devletler arasına geçecektir. Ancak, bu akıbeti bugünden ölemenin tek çaresi vardır. Bu çare de İtalyan halkının ve geriye kalan İtalyan ordusunun elindedir: Bir an önce İngiltere'ye el uzatmak, Arnavutluk'u boşaltmak, nedamet etmek, pefaat istemektir. Böyle bir hareket karşısında İtalya, yuvarlanacağı ölüm çukurunda bütün bütün imha edilmekten kendisini kurtarabilir. Aksi halde; nihayet bu yaz sonunda İtalyanın Sicilya'yı, On iki adayı, Arnavutluğu, bütün Afrika'yı kaybetmesinden başka İtalyan yarımadasını da mezarlık haline gelmiş bulması vaziyeti ister istemez hâdis olacaktır.

Akdenizi, Afrika'yı tamamen temizlemiş, rahata çekmiş olan İngilizler İtalyan yarımadasına asker çıkarmasalar bile Bingazi, Girit, Avlonya ve diğer garp Yunanistanı üslerinden sevkedecekleri hava kuvvetleri ile İtalyadaki bütün tersaneleri, fabrikaları, harp imalatanelerini, stok mahallerini bombalayacaklar, İtalyayı düpedüz bir hale sokacaklardır. İtalyanın bu âkıbetten kurtulmasına en basit bir imkân dahi tasavvur edilemez. Esasen Avrupa harbinin sonu:

- 1- Abluka
- 2- Hava kuvvetleri

Mücadelesi ile geleceğine ve bundan sonra iş gereği temizleme bakımından ilharç ordularına imkân edeceğine göre; Almanya da.. (Devamı 5 inci sayfa)

Cenubi İngilterede bir kasaba üzerinde düşürülen bir Alman tayyaresi

Siyah gömlekli İtalyanların bir hezimetini ölü ve yaralıları dolu bir harp sahası

Atina 9 (A.A.) — B.B.C. Atina radyosunun bildirdiğine göre, siyah gömlekli İtalyan cephenin merkezi kısmında yaptıkları mukabil tarruzu tamamlamaya akamete uğru yaralı İtalyanlar için çok büyük bir felâket teşkil etmiştir. Taarruz Klisura muntakasında bir dağ geçidinde vuku bulmuş İtalyanlar taarruzu tamamlamaya inkisaf etmeden, Yunan topları şiddetli bir ateş açarak diğmana son derecede ağır zayıf vermiştir. Yunan piyadesi müteakiben süngü hücumu yaparak siyah gömlekli İtalyanları dağ geçidinden aşağı doğru püskürtmüştür. Aralarında zabıtlar bulunduğu halde birçok esir alınmıştır. Harp sahası İtalyan ölü ve yaralıları dolu idi. YUNAN TEBLİĞİ

Atina 9 (A.A.) — B.B.C. Muvaffakiyetle neticelenen mahalli hareketler olmuştur. Bir miktar İtalyan esiri alınmıştır. Atina 9 (A.A.) — B.B.C. Cephenin bütün kısımlarında hareket Yunanlılar için memnuniyet verici bir bir şekilde devam etmektedir.

Filistin'de bir "Eden," hattı yapılıyor

Beyrut 9 (A.A.) — D. N. B. ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Filistin'den verilen bir habere göre İngilizler şimal hududile taberiye gölü arasında Eden hattı inşa etmekte. Bu hattın inşası, minci verdikleri müstahkem bir hat meydana getirmektedir.

Al. Peten Al. Darlan, Afrika'ya mı Kaçtılar?

Almanların yaydığı, fakat henüz teyit edilmeyen bir haber

Londra 9 (A.A.) — B.B.C. Almanlar tarafından yayılan haberlere göre Mareşal Peten ve Amiral Darlan Afrika'ya kaçmışlar ve Vişide kargaşalar çıkarmışlar. Şimdiye kadar bu şayiaları teyit eden hiç bir haber alınmamıştır.

İhtikârdan 4 kişi dün Adliye'ye verildi

Fiat mürakabe komisyonu tarafından dün 4 kişi ihtikâr suçile müddeiumumiliğe verilmiştir. Bunlar Şişide Abidei hürriyet caddesinde 221 numarada bakkal Lamo Şişli Hlâskâr Gazi caddesinde 146 numarada Sava oğlu Vasili ve Abidei hürriyet caddesinde 181 numarada bakkal Panorme, Yenipostane karşısında Yeni valide hanı altında Altın çapa kundura mağazası sahibi Muhsindir.

KISACA

Hakikî eser

Aradabir kendisine «dâhi dostumuz» diye hitap etmekte ciddi bir zevk uyduğumuz Necip Fazıl Kısakürek'in, büyük vatan şairi Nâzım Kemal hakkındaki eseri nihayet çıktı.

Necip Fazıl Kısakürek'in, günlük kalem mahsullerinden hiçbirini ihmal etmeksizin 7 aylık hummalı bir çalışmaya neticesinde yitüde getirdiği bu 400 büyük sahilîk eseri koşturğuna sıkıştırmış olarak ziyaretimize gelen bizim mahut arkadaş:

— Azizim, kim ne derse desin, Necip Fazıl bu eserle, dost ve düşmana pes ettiren bir olgun ve mümtaz kafa vesikası vermiştir. Dediy ve ilâve etti:

— Bu zamana kadar fikir ve edebiyat âleminizde alışık olduğumuz örnekler, tercüme, iktibas, bodur ve kolay nükte, basit ve ucuz garabet komisyoncusu kafa, lardı. Necip Fazıl bu kitabıyla, hakiki genç neslin hakiki fikir eserini inşa ve hakikaten bir esere istinat etmiş bulunuyor. * *

Ruzveltin yardım lâyihası Amerikan meclisinde kabul edildi

Lâyiha şimdi Ayan Meclisine gönderildi

Vaşington 9 (A.A.) — B.B.C. Dün meb'usan meclisi muharip devletler harp gemilerinin Birleşik Amerika limanlarında taminini menetmek suretile Reiscumhur Ruzveltin lâyihasının tadil edilmesi hakkında yapılan teklifleri reddetmiştir.

Dün öğleden sonraki celsesinde meb'usan meclisi, demokrasilere yardım lâyihasını kabul etmiştir. Lâyiha şimdi ayan meclisine gönderilmiştir.

İtalya, Belgrad hükûmeti ile görüşüyor

Roma 9 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Salâhiyyetler bir kaynaktan öğrenildiğine göre bu ayın ortalarında İtalya ile Yugoslavya arasında Abazya veya Fiume'de müzakereler başlayacaktır. Zannedildiğine göre on gün kadar devam edecek olan bu müzakereler, ezcümle Yugoslavya tarafından mensucat mukabilinde han madde ve rilmesine taallük edecektir.

ASKER GÖZİLE CEPHELER

Trablusgarbe doğru mu?

Bingazinin işgalinden sonra, şimdi sorulan sual İngiliz hareketinin yeni hedef ne olacağıdır. Bize öyle geliyor ki İngiliz kuvvetleri Bingazinin garbinden ilerleyerek devam ettiklerine göre, maksatları Tunus hududuna ulaşmak ve bütün Trablusu ele geçirmektedir.

Bir defa Bingaziden sonra, artık kendilerine karşı dayanabilecek ne bir kuvvet, ne bir müdafaa hattı kalmamıştır. Hatta şöyle söylenebilir ki, gölden elleri kolları sallamak suretile Trablus şehrine ulaşmak, artık pek mümkündür. Bu imkân varken, General Vayvılın Bingazide saplanıp kalacağı zannedilemez.

İngiliz ordusunun şimdiki meşgûliyeti, bundan evvel Bardiya ve Tobrukta olduğu gibi, esir ve mal.. (Devamı: 5 inci sayfa)

Habeşistanda İngilizler iki Kale daha Zaptettiler

Cenubi Afrika kuvvetlerinin bir muvaffakiyeti

Hartum 9 (A.A.) — B.B.C. Röyter ajansının Habeşistan'daki cenubi Afrika kuvvetleri nezdindeki muhabiri, cenubi Afrika kuvvetlerinin yeni bir zaferini tarif etmektedir.

Cenubi Afrika kuvvetleri Habeşistanda Goraiyi zaptettilikten sonra, 25 kilometre daha içeriye doğru ilerlemiş ve Thobok kalesini muhasara etmişlerdir. Thoboktaki esas garnizon 1100 kişiden ibaretti. Fakat, İngilizlerin yaklaştıkları iletince garnizon kumandanı taarruzdan bir gün evvel kuvvetlerinin dörtte üçü ile Thoboktan ayrılmıştır. Kalede bir müzâim kumandanı altında 300 asker bırakılmıştır. Kuvvetlerimizin taarruzu şiddetlenince İtalyan müzâimi de kaçmış, kumandası altında bulunan 300 askerin en büyük bir kısmı da kaleden ayrılmıştır.

Cenubi Afrika kuvvetleri Thobokta bir miktar esir alarak mühim miktarda harp malzemesi iğtinam etmişlerdir.

Polise ve bekçiye kama ile saldıran dört adam

Tahta kalede vak'a çıkaran bir manav

Bekçilerden birisi gecenin zifiri karanlığında boğuk istidat sesleri işitmiş, yetiştiği zaman İlyas isiminde birinin üç arkadaşla boğuştuğunu görmüş ve bunları ayırmıştır. Biraz sonra bunlar tekrar kapışmışlar ve kamalara da sarılmışlardır. İşte bundan sonra polis Rüstü ve bekçi Mehmet te hâdiseye yerine yetişmişler ve kavgaçıları ayırmak istemişlerse de bu defa seyyar manav İlyas saldırmamış polise ve bekçilere çevirmiş ve bunları yaralamıştır. Arkadaşları da İlyasın bu tecavüzünü kolaylaştırmışlardır. Dün Sultanahtet Sulh İkinci ceza hâkimî kûstah müteavvizlerin sorgularını yapmış ve haklarında derhal tevkif kararı vermiştir. Müddeiumumilik tahkikatına devam edecektir.

Ali Şirneval ihtisali

Büyük Türk gairi Ali Şirneval'in doğumunun 500 üncü yıldönümü münasebetile yarın saat 17 de Üniversite konferans salonunda büyük bir merasim yapılacaktır. Ayrıca Maarif Vekâleti ve Dil Kurumu da büyük şairin eserlerini bastırmağa karar vermiştir.

EN SON DAKİKA

BİNGAZİ ZAFERİ

15 İtalyan tümeninden topu topu 5 tümen kalmış

Londra 9 (A.A.) — BBC: İngiliz Kralı Bingazi zaferi münasebetile orta şarkta İngiliz kuvvetleri başkumandanı Sir Archibald Wavell'e bir tebrik telgrafları göndermiştir. Bu telgrafta şöyle denmiştir: Ben böyle birşey diyemem. Çünkü ben bilirim ki İngilizler.. (Devamı: 5 inci sayfa)

YENİ BÜTÇE HAZIRLIKLARI

Vergilerde bazı tadilat yapılacaktır

Gümrük varidatı arttırılacak, veraset vergisi değiştirilecek

Ankara'dan bildirildiğine göre, Maliye Vekâleti, 1941 mali yılı bütçesine esas olmak ve yeni varidat temin etmek maksadile bazı vergi kanunlarında tadilat yapmak kararla tetkiklere geçmiştir. Bu meydana ithalatın azalması dolayısıyla tenezzüle uğrayan gümrük varidatının arttırılması için tedbirler alınması mevzuu bahistir. Tadilatı tabi tutulmak istenen diğer vergi kanunları arasında veraset ve intikal vergisi de vardır. Bazı Avrupa memleketlerinde olduğu gibi bu vergi kanunundaki nisbet tezyit edilecek ve bu vergi üzerinde yapılan kaçakçılığa meydan verilmeyecek surette hükümler değiştirilecek ve yeni esaslar konacaktır.

Askerî liselerden Harbiyeye geçen gençler

Bugünde Maltepe lisesinde büyük tören yapılıyor

Kuleli lisesinde de dün diploma ve mükâfat tevzû merasimi yapıldı

Askerî liselerimizde diploma tevzû merasimine başlanıldığını dün yazmıştık. Kuleli askeri lisesinden mezun olan yarım genç subay namzetlerinin diplomaları ve derece alanların mükâfatları dün saat 15 de Çengelköyündeki mektep binasında hususî bir törenle verilmştir.

İstanbul kumandanı Korgeneral İshak Avni, askeri okullar müdürleri ve diğer birçok zevat ve talebelerle genç mezunların aileleri hazır bulunmuşlardır.

Törene mektep müzikasının çağdığı istiklâl marşla başlanmış ve marş mektep müdürü kurmay albay Ekrem Atasalın talebeye karşı irat ettiği hitabe takip etmiştir.

Ekrem Atasal, Kuleli lisesini bitirenler birkaç güne kadar Harbiyeye iltihak edecek olan gençleri tebrik ettikten sonra ezcümle demiştir ki:

«Bugün, lise tahsilinin son yaprağını kapatıyor ve subaylık sınıfına giriyorsunuz. Siz, bir askeri talebe olarak geliştirmeye çalıştığınız birçok güzel vasıfları Harbiye talebesi olduktan sonra bir kat daha tekemmül ettirmeye mecbursunuz. Askerlik Türk milleti için bir vatan ve namus hizmetidir.» B. Ekrem Atasal bundan sonra..

ra mezunlara bazı nasihatlerde bulunmuş ve sözlerini: «İstedikimiz gibi çalışacağınızı bildiğimiz için sizin üzerinizdeki mürebbilik hakkımızı helâl ediyoruz» cümlesile bitirmiştir.

Müteakiben mezunların namına bir genç, kürsüye gelerek, müdîre, kıymetli nasihatlerinden dolayı teşekkür ve bu nasihatleri asla unutmaz.. (Devamı 5 inci sayfa)

Sevdiği kızın odasına gece zorla giren bir müteavviz âşık

Samatyada evvelki geceki garip bir vak'a

Samatyada Hacıhasan mahallesinde oturan 21 yaşlarında Bena isiminde bir genç kız evvelki gece evinde uyurken saat 2,30 sıralarında bir gürültü ile uyanmış ve akabinde de eli bıçaklı biri üzerine atılıp kızcağıza zorla tecavüzde bulunmak istemiştir. Bena bütün kuvvetle meçhul.. (Devamı: 5 inci sayfa)

ÇERÇEVE

Sebeptir vardır!

NECİP FAZIL KISAKÜREK

İngilizler diyor ki:

— Bulgarların mihver taziyelerine mukavemet edeceğimiz hakkındaki samimi hallerinden şüphe etmekte hiç bir sebep yoktur.

Ne yaman, ne ince, ne kaypak ifade!

İngilizler tekrar ediyor:

— Bulgarların mihver taziyelerine mukavemet edeceğimiz hakkındaki samimi hallerinden şüphe etmekte hiçbir sebep yoktur.

İngilizler bunu yine tekrar, bir daha tekrar, boyuna tekrar ediyor:

— Bulgarların samimiyetinden şüphe etmekte hiçbir sebep yoktur.

Şimdi ben durup dururken desem ki:

— İngilizlerin Almanlarla birdenbire anlaşıp dünyayı paylaşmaları ihtimalini hatıra getirmekte hiçbir sebep yoktur.

Ne anlarsınız bu lâftan? Ben böyle birşey diyemem. Çünkü ben bilirim ki İngilizler..

rin Almanlarla birdenbire anlaşıp dünyayı paylaşmaları ihtimalini hatıra getirmekte hiçbir sebep yoktur. Diye boyuna tekrarlar da.. rusa ne anlarsınız?

Öyle bir devirde yaşıyoruz ki vallahi, bence herkes anesinin ve birkaç yakınının samimiyetinden başka herkesin samimiyetinden şüphe ederse bunda sebep ve fayda vardır. Amma, benim bu hükümüm ve bu inancı varışım mutlaka İngilizlerin kanaatine ve Bulgarların mukavemet edip etmemesi esasında bir ölçü diye alınmamak lazımdır.

Şüphenin de kendi çerçevesi, kendi imkân ve zamanları için, de kendi samimiyeti, sebep ve faydası vardır.. diyorum.

İKDAM

Büyük 4 Sayfa 3 Kuruş

İkdam müdürüğünden tebliğ edilmiştir: «İkdam» yarından itibaren 4 büyük sayfa 3 kuruşa satılacaktır. Bunun sebebi İtalyaya sipariş edilen ve Bulgaristanda kalmış olan kağıt partisinin istenilen bul gümrüğüne gelmiş olmasıdır. Yarından itibaren bu gümrüğüne gelmiş dört sayfa ve 100 para yerine büyük dört sayfa ve 3 kuruş olan İkdam'ı bulacaklar ve gazete yeni şekli ile okurlarına daha büyük hizmet ifa etmiş olacaktır.

HADİSELER
KARŞISINDA
SON TELGRAF

İNANILMIYACAK

HADİSE

Bir gazete şöyle yazıyor: «İnanılmıyacak şey.. Bazı kasaplar, kilo başına 22 kuruş kazanıyorlar..»

Doğrudur. Bu hadiseye ben de inanmıyorum. 22 kuruş kazanan bu kasaplar, acaba, neden dükkânlarının lüks olduğunu iddia ederek yüzde yüz kazanmıyorlar?

Hayret doğrusu! BERBERLERİN TAHDİDİ

Şehirde, berber dükkânları tahdit edilecekmiş.. Bu havadis okuyan bizim Osman Cemal, bana, şöyle dedi: — Acaba, bizim fıkracı-lardan kaç kişi kalacak?.

YENİ NESLİN EDEBİYATI

İkdam refikimizde bir hikâye okudum. Muharrir bir münasebet getirip şu mısraı yazmış:

Şol cennetin ırmakları akar Allah de-yü deyd

Fakat, genç muharrir, bu mısraı böyle, benim yazdığım gibi değil, şu şekilde kaleme almış:

Şu cennetin ırmakları akar Allah di-ye diye

Aradaki fark, belki, yeni nesil için küçük ve ehemiyetsiz görünür, ama, kazın ayağı öyle değildir. Bunun doğrusunu bilmek uzun boylu bir ilim meselesi değil, ama, bilince daha iyi olur, çünkü aksi halde mısraı ahengi bozulur.

KADINLAR

FAZLA İMİŞ

Bazı ecnebi gazeteler, Avruranın bugünkü nüfusuna dair sayıları dikkatle istatistikler neşrediyorlar. Meger, bütün Avrupa memleketlerinde kadın nüfusu, erkek nüfustan daha fazla imiş..

Tevekkeli, Avruranın hali arap saçına benzemiyor. Demek ki, kadınlar ekseriyette ve bütün gücüyle, patırtı da bundan çıkıyor.

BÖREK

İHTİKÂRİ

Bizim gazetede bir şikâyet mektubu okudum: Börek ihtikârı da başlamış. Evvelce bilmem kaç satılan börek, şimdi, bilmem ne kadar pahalıya satılıyor!

Vaktile, bayramlarda, mahalle bekçisi davul çalarak evleri dolurken, şu meşhur kıt'ayı da okurdu:

Yenicami direk ister
Söylemiş yürek ister
Benim karnım toktur amma
Arkadaşım börek ister

Eğer, davulcunun arkadaş-ı, şimdi de börek isterse, yandı! Hele peynirli olursa!

AHMET RAUF

Bakkallar
ve kontrol

Kapalı kutulardaki yiyecekler için bakkallara ceza verilmeyecek

Belediye memurlarının bakkallardan aldıkları numunelerle bazı bakkallar hakkında bozuk imalat yapmaktan takibata giriştikleri görülmüştür. Halbuki kapalı kutular içinde olan bu imalatın fabrikaların mes'ul olduğu anlaşılmıştır.

Bundan sonra fabrikalar hakkında takibat yapılması için kapalı kutulardaki imalatın tekkisi ve bakkallara bu kabil maddeler hakkında ceza kesilmeyip amillerine kesilmesi alâkadarlara bildirilmiştir. Kutular açılmışsa o vakit bakkalların karıştırdıkları neticesine varılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

MAARİF, UNIVERSİTE:

★ Üniversitenin onuncu yıldönümü için yapılan hazırlıklar ıkmal edilmiş ve Üniversitenin on yıllık çalışmasını gösteren kitap da hazırlanmıştır.

★ Üniversite son sınıf imtihanları on marta kadar bitirilmiş bulunacaktır.

★ Üniversite sömestr tatilinde jeolojî asistanları bir tekkil yapmak üzere Bursaya gideceklerdir.

★ Üniversite Rektörünün devam eden ayları dün fakültelerde pek iyi derecede yazılan talebelere verilerle bitirilmiştir. Çayda talebeler dileklerde bulunmuşlar, bil-hassa Fen fakültesi enstitülerinin birbirleriyle olan uzaklıkları dola-yışlı derslerine vaktinde yetişemediklerini söylemişlerdir.

TICARET ve SANAYİ:

★ Batı ve Burgaz tarikle son bir hafta içinde memleketimizden 2 milyon liralık ihracat yapılmıştır.

★ Almanyadan memleketimize 22 lokomotif ve 17 yolcu vagonu gelmiştir. Bu vagon ve lokomotiflerin hepsi Haydarpaşaya geçirilmiştir. Bunlar son sistem ve hiç kullanılmamış olup tren hatları-mızda ihtiyaca göre çalıştırılacaktır. Yakında 28 lokomotif ve 55 yolcu vagonu gelecektir.

★ Almanyaya 1 milyon 218 bin liralık koyun derisi ihraç oluncaktır.

MÜTEFERİK:

★ Mektep takımları arasındaki futbol maçlarına dün Şeref sahalarında deva medilmmiştir. Darüşşafaka - Hayriye, İstanbul lisesi - Kabataş 1 - 1 berabere kalmışlardır. Pertevniyal de Şişli Terakkiyi 4 - 1 yenmiştir.

★ Tired Ahmet isminde bir kır bekçisi silâhını kurcalarken çıkan kurşun 6 yaşında ümmi isminde bir kızıcağı öldürmüştür.

★ Parti kongresinde bütün Kazalar tarafından bildirilen dileklerden hangilerinin yerine getirildiği ve hangilerinin neden yerine getirilmediği mayıs ayı sonuna kadar madde madde Parti reisliğine bildirilecektir.

Belediye reisliği alâkadar daire ve kaza kaymakamlarına bu hususta tebliğat yapmıştır.

HALK
Filezofu

Marko Paşa

Dikkat ediyor musunuz? İhtikârla mücadele için teşekkül etmiş, fiatları kontrol etmek vazifesi üzerine almış bulunan fiat murakabe komisyonu, mizah gazetelerine ve gündelik ceridelerine mizah muharrirlerine bir nevi mevzu oldu.

Mizah gazeteleri daha ileri giderek karikatürler dahi yapıyorlar.

Hâdise nedir? Ah! Hâdiseyi bir, bilsek. Bilsek ki ihtikâr var mıdır, yok mudur, fiat murakabe komisyonu kâfi de, recede enerjik midir, değil midir; Hüsnüniyeti var da vakti mi yoktur? Hüsnüniyeti de var, vakti de var. Fakat bu işleri halliçin ihtisası yoktur. Yahut herşeyi var da, lüzumu kadar salâhiyeti yoktur.

Ah, bunları bir bilsek.. Mesele kalmıyacak. O zaman, fiat murakabe komisyonu hakkındaki hükümümüzü derhal vereceğiz.

Bugünkü hal ve manzarasile, fiat murakabe komisyonu hiç, amma hiç mi hiç bir fayda temin etmeyen, piyasada nâzum ve müessir olmayan garip bir teşekkülüdür.

Herkes, yine bildiğini okumaktadır. Fiat murakabe komisyonu, sanki, bir nevi Marko Paşadır. Yahut da, eski evrak nezaretinin evrak mahzenidir.

Fiat murakabe komisyonu şimdiki kadar ne yapmıştır, ne yapacaktır, ne yapmak istiyor?

Bütün bunları bilen yoktur.

Bu komisyonu ya, lâğvetmek, yahut da, bir mizah mevzuu olmaktan kurtarmak lazımdır.

REŞAT FEYZİ

İki sporcu müebbeden futbol oynayacak

Ankara'da toplanan beden terbiyesi merkez istişare heyetine, ceza talimatnamesinin 46 nci maddesi hükümleri dahilinde iki ceza evrakı tevdi edilmiştir. Bunların birisi İstanbul ve diğeri de İzmir bölgelerinden gelmiş olup her iki suçlunun da müebbet ümmi hak mahrumiyetile cezalandırılmaları hakkındadır.

Alâkadarlar tarafından bu hususta istişare heyetine izahat verilmiş ve neticede Ortaköy Gençlik kulübünden Hüseyin Tasus, sahada sporculuğa yakışmayan halinden ve İzmir Ateş kulübünden Mahmut Mermercioğlu da sahada yan hakemine tevaviünden dolayı müebbet ümmi hak mahrumiyetile cezasına çarptırılmışlardır.

Sigara satışında da ihtikâr olur mu?

Sirkede Nöbethane caddesinde tütcü Mustafa U. andıran Es-kişehir otelinde misafir Ömer Demirciye 15.50 kuruşluk bir paket kalmı tiryaki sigarasını 15 kuruş 30 paraya satmış, hakkında takibat başlanmıştır.

Bir beyaz peynir muhtekiri yakalandı

Aksaray karakolu karşısında 413 numaralı dükkânda tahlicilik yapan Cemal, Ayşe Tunçer isminde bir müşterisine beyaz peyniri 55 kuruş yerine 60 kuruştan satmış, yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Günün meselesi:

İşyeri ve evlerde yeni sıhhi teşkilât

Hava taarruzlarından korunma için tertibat tamamlanıyor

Geçen hafta şehrimizde yapılan büyük hava taarruzu denemesinde her semtte tekkiler icra eden hakemlerin raporları peyderpey tekkil olunmaktadır.

Bu tecrübeye itfaiye ve sıhhat işleri müdürlükleri bazı hususlarca tenkit edilmişlerdir. Tecrübeye muvaffakiyet randımanı yüzde 70 dir. Diğer taraftan büyük han, apartman, resmi ve hususi daire ve şirketlerde ayrı ayrı itfaiye ekipleri ve sıhhi teşkilât kurulumu icap ederken bunların henüz yapılmadığı görülmüştür. Bu gibi yerlerde, yaralıları ilk tedavilerini yapmak üzere icabeden sıhhi teşkilât kurulacak ve birer hastabakıcı da temin edilmiş olacaktır. Yangın vak'alarında

itfaiye gelinceye kadar ilk müdahaleyi yapacak birer ekip de teşkil edilecektir. Vilâyet seferberlik müdürlüğü alâkadar dairelere bu hususta tebliğat yapmış, icabeden tedbirlerin bir an evvel alınmasını bildirmiştir.

Bu teşkilât evlerde yapılacak yalnız her evde ayrı ayrı sıhhi teşkilât ve yangın ekipleri kurulumu yacığından birkaç ev sakinleri birleşerek aralarında bu şekilde ekip kuracaklardır. İkbalarda yapılacak büyük pasif ve aktif denemede bilhassa bu hususlara ehemmiyet verilecektir. Seferberlik müdürlüğü denemeden evvel muntaka dolayarak bu teşkilât-ları kontrol edecektir.

Liman Reisi bu sabah Ankara'dan şehrimize döndü

Dahili ve harici vapur seferleri için verilecek yeni kararlar ve yeni navlun tarifelerinin hazırlanması hakkında Ankara'da toplanan komisyonu iştirak eden İstanbul muntaka liman reisi Refik Avantur bu sabah şehrimize dönmüştür. Denizcilik hakkında verilen muhtelif kararlar hakkında hazırlanan projeler Vekiller Heyetine verilmiştir.

İstanbul köylerinde dokumacılık kursları açılıyor

Vilâyet köyçülük bürosu, vilâyetimize bağlı bütün köylerde dokumacılık kursları açacaktır. Bunun için bir program hazırlanmaktadır. Bu kurslarda mütehasş ustalar tarafından köylüye dokumacılık öğretilerek ve bütün köylülere el tezgâhları tevzi edilecektir. Şehir meclisi bütçe encümeninde bulunan vilâyet bütçesine bu iş için tahsisat konulacaktır.

ADLİYE ve POLİS

Gece vakti kurşun hırsızlığı yapan kahveci tevkif edildi

Bir kahvede iskambil kâğıtlarıyla kumar oynayan iki kişi de hapse mahkûm edildi

Tahtakalede Balkapanı hanında, han altında kahvecilik eden 58 yaşındaki Hasan kurşun hırsızlığı suçile adliyeye verilmiştir. İddiaya göre evvelki gece kimsenin bulunmamasından istifade ederek hanın en üst katına çıkmış ve orada bulunan kurşun levhaları ve kurşun boruları sökmeğe başlamıştır. Topladığı kurşunları çuvalara doldurarak birkaç yüz kilo kurşunu da götürmeğe hazır bir vaziyete geçmiştir.

Fakat kurşun levhaları sökerken fazla gürültü etmiş olacak ki handa bulunanlar bekçiye ve polisler haber vermişler, kahveci Hasan suç üstü yakalanmıştır.

Müddeiummülük Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesine verilen bu cürmü meşhut suçlusu sorulan suallere şu cevabı vermiştir: — Efendim bu hırsızlığı yapan ben değilim. Yukarıda bir takım gürültüler duydum ve yavaş yavaş yukarıya çıktım. Çünkü bir hırsızlık karşısında kalacağımı his-

sediyordum. Yukarı katta çok kurşun vardı. Onları bir hırsızın almak isteyeceğini düşündüm. Yukarıya çıkınca da süphemün doğru luğunu anladım. Kurşunlar sökül-müş ve bir araya toplanmıştı. O kadar aradığım halde bir türlü hırsız bulamadım. Nereden kaçmışsa kaçmıştı. Bu sırada bekçi ve polisler geldiler. Hırsız diye beni yakaladılar.

Suçlunun bu inkârına rağmen şahitler ve delâil tamamile onun aleyhine idi ve suçunu isbat ediyordu. Bu sübut karşısında mahkeme riyaseti kahveci Hüseyinin bir ay on gün hapsine karar vermiştir.

KAHVEDE KUMAR

Fatihde Musa adında birisinin kahvesine iskambil kâğıtlarıyla kumar oynarken yakalanan Süleyman ve Cavit adında iki kişi dün birinci sulh ceza mahkemesinde ikişer gün hapis cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Ortada bulunan 425 kuruş müsader olunmuştur.

Üsküdar
ceza evi

Portatif karyola, dokuma ve terzilik atelyeleri açıldı

Üsküdar ceza evinde mahkûmların çalışması için yeni atölyeler açılmıştır. Bunlar, portatif karyola, dokuma, terlik ve terzilik, ayak kabı atölyeleridir. Mahkûmlar istidatlarına göre bu atölyelere ayrılmaktadırlar. Mahkûmların çalıştırılması, atölyelerde iş gücü sahibi edilmeleri suretile her mevkuf ve mahkûm peyderpey ataletten kurtarılmış olacaktır.

Üsküdar ceza evinde bu faydalı sistemi kuran müdür Bay Kemal İstanbul ceza evine tayin edilince burada da atölyeler açılmasına girişmiştir. Yakında yeniden müteaddit atölyeler açılacaktır.

Ekmek 10 para arttı

Bugünden itibaren ekmek on para zamlı 14.5 kuruşa satılacaktır.

Diğer taraftan Toprak mahsul-leri ofisinin eskisi gibi değirmenlere verdiği buğdayların fiyatında fire ve sair ziyat karşılığı olarak yüzde bir tenzilat yapması için Ticaret Vekâletine yapılan müracaate cevap beklenmektedir. Eğer hükümet yüzde biri iade ederse ekmek tekrar ucuzlatılacaktır.

Mahalle mümessillerinin vaziyeti

Şehrimizdeki mahalle mümessillerinin muvazzaf olmayıp eksiklerinin haricte başka işlerle meşgul olmaları dolayısıyla kendilerinden lâykile istifade edilemediği belediyece Dahiliye Vekâletine bildirilmiştir. Dahiliye Vekâleti 'mahalle mümessilleri' meselesini esaslı bir şekilde hal için tekkiler yapmaktadır. Diğer taraftan ikramiyelerin mahalle mümessillerine değil yalnız muhtar-lara verilebileceği de anlaşılmıştır.

Yeşilaycıların toplantıları

Yeşilay Gençlik şubesi mem-supları dün Eminönü Halkevinde güzel bir müsamere vermişlerdir. Yüzlerce güzide davetlinin hazır bulundugu bu toplantıda evvelâ reis profesör Dr. Fahrettin Kerim Gökyay bir nutuk söylemiş ve: — Yeşilay gaye için yapılan teğbübüslerden ibarettir. Tezimizi yalnız cemiyetin sınırları içinde değil, haricte de göstereceğiz. Esasen gayemiz cemiyete dinç ve sağlam kafalı elemanlar yetiştir-mek ve gençliği her türlü zehirlerden uzaklaştırmaktır. Bu davaya bir memleket davasıdır. Azalarımız Cemiyete yardım etmeyi vazife bilip çalışacaklardır' demiştir.

Bunu müteakip cemiyete yeni yazılan azaların ve icme merasimi yapılmış ve Eminönü Halk-evi temsil kolu tarafından verilen temsil seyredilerek toplantıya nihayet verilmiştir.

Diğer taraftan cemiyet çalışmalarını harice de teğmil ederek aylık toplantılar ve muhtelif mütefekkirleri etrafına toplayıp söz ve münakaşa sistemi açmayı kararlaştırmıştır.

anlatmak en büyük zevkim oldu. Onun da, her akıldan geçeni bana söylemesi koltuklarımı kabartı-yordu. Bu sabah da, yalnız başıma ormanda dolaşır, yamaçları tırmanırken içimden Şefik yanımda olsa diyordum; bunu düşünürken karsıma çıktı, yanıma geldi... Şaşmaktan ziyade sevindim, çok sevindim... Bu sevinçle onu dinledim ve dinledikçe sevincim arttı.

Leman kızını dinlerken için için ürperiyordu. Bu saf, tecrübesiz gen çıkızın hisleri, Cemal ile ilk tanıştığı sıralardaki kendi hissiyatı-ne kadar benziyordu..

Aynı zamanda da kadının yüreği sıkılıyordu. Korktuğu herşey tasavvur edemediği şekillerle bürünüp başına geliyordu. İşte bu vaziyet içinden çıkılmıyacak kadar karışık, hem de korkulu bir vaziyetti. Canı kadar sevdiği kızının saadetini görerek içi titrerken, bu taze yüreği inkisarı hayale uğrat-maktan çekinerek de ürperiyor, kalbinin kanayacağını hissediyordu.

(Arkası var)

DIŞ POLİTİKA

Habeşistan gene sahnede

Yazan: Ahmet Şükrü ESMER

Ras Tafari, Habeş istiklâli. Kral lar kralı, Makalle, Adova, Gondar, Musolini, Eden. Gazete siltunlarında bu isimleri gören okuyucuların hafızalarında beş sene evvelki hâdiseler canlanacaktır.

Birkaç gün evvel gazeteler, Habeş imparatoru Ras Tafari'nin tek-rar Habeş toprağına ayak bastığını yazdılar.

Gazete sütunlarında görünmeğe başlayan bu birkaç satır yazı-anlatıyor ki, Habeş meselesi, bu memleketi İtalyanın işgali altına alması ile kapanmamıştır. Habeş meselesi hakikatte yalnız Habeşistanın istiklâli meselesine alâkadar bir dava değildir. Avrupa'yı harbe sürükleyen bir tecavüz politikasının başlangıcıdır. Habeş meselesi muvaffak olan tecavüz politikasının sembolüdür. Bunun için ki meselenin tekrar pey-dana a'zmasında Habeş meselesinden daha şümüllü ve daha manalı bir dava sezmek elden gelmiyor.

Habeş meselesi çıkmazdan evvel, harptenberi sürüp gelen me-zaffer Versaycılar tesanüdü devam etmekte idi. Almanyanın Versay sistemi için giriştiği teğbübü karşı İngiltere, Fransa ve İtalya, Stresada toplanmışlar ve bu tesanüdü bir defa daha teyit etmişlerdi. Stresa, Versaycılar cephesinin sonucunu tezahürdür. Bundan sonra çıkan Habeş meselesi bu cepheyi altüst etti. İtalya ötedenberi Versaydan az hisse aldığı iddia ediyordu. Ve Stresada da olduğu gibi, Almanya karşı İngiltere ve Fransa ile birlikte yürümesine karşı mükâ-fatlanmak istiyordu. Uzun zaman danberi hazırlanan İtalya, nihayet, Habeşistana göz koydu. Ve Valval kuyuları etrafında bir ihtilâf çıkarak Habeşistan üzerinde ki emellerini açığa vurdu. İngilterenin Almanya'ya doğru yaklaşmak niyetinde olduğundan, herhalde Almanya'ya karşı müsamahalı bir politika takip etmesinden endişe eden Fransa, İtalya ile 1935 senesi ikinekinününde anlaşılı Musolini ile Laval arasında yapı-lan görüşme neticesinde varılan bu anlaşma ile Afrika kıtası üzerindeki Fransız - İtalyan menfa-atları telif ediliyor ve gizli olarak da Fransa İtalyaya Habeşistana harekât serbestisi veriyordu. Bundan sonra İtalyanın Habeşistan üzerindeki tecavüz emelleri büsbütün açığa vuruldu. İngiltere, kend-i muvafakati alınmadan Laval Fransasının İtalya ile anlaşmasını gücündü ve bu pazarlıkla İtalya tarafından Habeşistanda temin edilen menfaatlerden istifadelerine mâni olmak suretile, İtalyan Fransanın anlaşmasını suya düşür-meğe çalıştı. İngilterenin bu meselede takip ettiği politika, tipik 1904 senesinde İngiliz - Fransız antantına mesnet olan Fas meselesinde Almanya tarafından takip edilen politikaya benziyordu. Yakın Almanya vaziyeti iyi idare edemediği ve şartlar da kendisine yardım etmediği için o zaman, İngilizlerle Fransızlar arasındaki tesanüt bozulacağı yerde daha ziyade kuvvetlenmişti. İngiltere Habeş meselesini Millet Cemiyetine götürdü. Fransa, bir taraftan Musoliniye verilen söz, diğer taraftan da Milletler Cemiyetine karşı giriştiği taahhütleri arasında hangisine sadık kalacağını şüphelendi. İki tarafı da idare etmeğe çalıştı. Zecri tedbirlerin tatbikini muvafakat etmekle beraber, bu tedbirler arasında en müessiri olan petrol üzerine ambargo konulmasına razı olmadı. Neticede iki tarafı da memnun edemedi. Çünkü İtalya, kendisini Almanyanın kolları arasına attı. Milletler Cemiyeti de Fransanın sabotajı karşısında zayıfladı. Habeşistan İtalyanın elinden kurtarmak mümkün olmadı.

Habeş meselesinin böyle bir netice vermesi, beynelmilel münasebetlerin tarihinde bir dönüm noktasını teşkil etti. Bundan sonra artık Stresa cephesi bahis mevzuu değildir. İtalyan - Alman tesanüdi gittikçe kuvvetlenmektedir ve mihverin kurulmasına doğru adım atılmıştır. Mihverin tesanüdü karşısında bir kombinasyon yoktur. Gerçi 1936 İkbahar se-yi, Fransada radikal sosyalistler

(Devamı: 5 inci sayfa)

Son Telgrafın Edebi Tefrikası: 24

BILLÜR KÖŞK

BÜYÜK AŞK ROMANI

SELÂMİ İZZET

Şefik mahzun bir sesle: — Cevap vermiyorsunuz? dedi.

Yoksa sizi gücendirdim mi? Affife başını kaldırdı, tatlı bir yüz izmizay ile:

— Hayır dedi, gücendirmediniz... Fakat öyle şeyler vardır ki, sorulmaz, keşfedilir...

Şefikğin yüzü güldü: — Öyleyse babanıza açılabilirim?

Afife gülmüştü: Billür köşk

— Yok, bu kadar acele değil... fazla telâş ediyorsunuz.

Affinenin gözleri önüne Cemal geldi... Şefik ile onun böyle konuş-

tuklarını haber alınca üvey babası kuzacak, küplere binecekti. tekrar başını önüne eğerek devam etti:

— Birakınız da düşünüyem.. ben annemle konuşurum.. bizim biri-birimizden gizli hiç bir şeyimiz yoktur. Bu gece ona konuştuğularımızı anlatırım ve size söylerim.. O zamana kadar siz sabrediniz.

— Peki, anneniz razı olursa siz de razı olacağınız mı?

Afife kulaklarına kadar kızardı: — Razi olacağım! diye mırıldandı.

— Sana minnettarım Afife.. seni seviyorum. Çok mes'udum. Affinenin iki elini tuttu, Afife ci-

çekleri yere atarak Şefik in ellerini sıktı.. Tomurcuklanmağa başlayan dallar, yeşillenmiş yapraklar altında iki genç, sıkı sıkı sıkışarak nişanlandılar.

Bir müddet, heyecan içinde, kalpleri çarparak durdular.

Neden sonra Affife ellerini Şefik'in ellerinden çekti ve müstezhi, tatlı bir gülmüseyişle:

— Nişanlılık hududunu aşmıyalım dedi; ben artık gideyim, sakın arkamdan gelmeyiniz.

Afife hızlı hızlı yürüdü, fakat gözden kaybolacağı zaman arkasından döndü. Şefik, bıraktığı yerde duruyordu. Bir parmağını dudaklarına götürüp seslendi:

— Allaha ismarladık! Parmağı ile yaptığı işaret hem mahcup bir öpücüğe, hem de 'sus!' işaretine pek benziyordu.

Afife soluk soluğa eve girdiği zaman, hem yorgunluktan, hem de heyecandan kıpkırmızı idi. İlkbahar ile yeni doğan aşkın sarhoşluğu gözlerini parlattı.

Kızın bu hali annesinin gözünden kaçmadı. Liman evde yalnızdı.

Affifeyi görür görmez:

— Gözlerin parlıyor, yanakların kızarmış dedi, gezip dolaşmak sana yarıyor, çok güzelleştin!

Afife kanepeye, annesinin yanına oturdu, büzüldü, sokuldu: — Anneciğim dedi, başıma geleni bilsen..

Leman gülmüştü:

— Korkarım masallardaki peri padişahının oğluna rastladın... Seni kaçırarak istediyi?

— Hayır anne, masal değil, karşıma biri çıktı ve beni sevdiğini söyledi...

Leman irkildi, doğruldu ve telaşla sordu:

— Kim bu küstahlı..

— Zeki Beyin oğlu Şefik.

Afife bunu söyledikten sonra biraz daha annesine sokuldu ve herşeyi olduğu gibi anlattı.

Leman homurdandı:

— Ayıp şey! — Ben de bunu hoş görmedim anne, fakat bir kere söylemeğe başlamıştı, susturamadım.

Ve birdenbire kulaklarına ka-

— Amma o kadar samimi idi ki.. Ben de çok heyecanlanmıştım..

— Onu susturmadın, o da bundan cesaret buldu.

— Evet anne, hemen eve gidip anasile babasına söylemeğe kalktım. Buna mâni oldum. Evvelâ seninle görüşeceğimi ve senin razı olmadıkça, bu meselenin aramızda kalmaması rica ettim.

— Çocuk... Çok çocuksun Afife..

— Darılma anne.. Benim yerim.. de sen de olsaydın, başka bir şey yapamazdın. Nasıl heyecanlandığı, nasıl heyecandan titreyen tatlı bir sesle: «sizi seviyorum, sizi ilk gördüğüm gün sevdim!..» diyişini duy-muş olsaydın... sen de heyecanlanırdı ve onu susturamazdın. Ben yapamadım... Elinden gelmedi...

— Demek sen de onu seviyorsun?

— Bilmem... Belki... İtiraf edeyim mi anne.. Darılmızsın ya... Benimle meşgul olduğumu sezdin.. gün gün kendimi mes'ul hissettim.

Hayat bana daha güzel göründü. Onu düşünmek, onunla konuşmak, bir şeyi beğendiğim zaman ona

